

Univerzita Hradec Králové
Filozofická fakulta
Katedra filozofie a spol. věd

Posudek vedoucího/oponenta bakalářské práce *nehodící se škrtně

Jméno autora/ky	Adéla Protivínská
Název práce	Etická odpovědnost, životní styl a globální změna klimatu
Studijní obor	Učitelství pro střední školy – zsv + čj
Vedoucí práce (jméno a příjmení s tituly, pracoviště)	Mgr. Marie Hrdá, Ph.D.
Oponent práce (jméno a příjmení s tituly, pracoviště)	Mgr. Filip Jaroš, Ph.D.
Konzultant práce (jméno a příjmení s tituly, pracoviště)	
Rok obhajoby	2018

Rozsah práce (počet stran vlastního textu + přílohy zvlášť): 50

Použitá literatura (počet):

Hodnocení cíle/ů práce

(charakteristika cíle, způsob jeho stanovení, užitečnost cíle, slovně)

Cílem práce je analýza individuální a společenské odpovědnosti za globální změnu klimatu. Autorka si vybrala vysoce aktuální, ale zároveň obtížné téma, protože literatura se věnuje jednotlivým faktům či sociálním souvislostem, a předpokládá se přímočarý efekt mezi působícím faktorem (člověk) a odpovědností. Autorka však chce rovněž poukázat na překážky převzetí odpovědnosti a různé faktory, které míru odpovědnosti ovlivňují.

Hodnocení obsahové stránky práce

Užití zásadní odborné literatury a zdrojů	ano	s výhradami	ne
Přiměřená odborná terminologie práce	ano	s výhradami	ne
Vhodně zvolená metoda	ano	s výhradami	ne
Splnění deklarovaného cíle/cílů práce	ano	s výhradami	ne

Hodnocení formálních kritérií práce

Stylistická úroveň práce	dobrá	s výhradami	špatná
Pravopis a gramatika	dobré	s výhradami	špatné
Vhodná grafická úprava stránkování a textu	dobrá	s výhradami	špatná

Zásadní připomínky k obsahové úrovni práce

Nemám

Zásadní připomínky k formální úrovni práce

Nemám

Stručné slovní hodnocení

Autorka se v práci zabývá tématem, které spojuje různé vědní obory. Musela tudíž prostudovat odbornou literaturu z oblasti ekologie a v textu prokazuje jak dobrý přehled, tak schopnost zaujmout stanovisko ke kontroverznímu tématu globální změny klimatu. Nejprve se zabývá jednotlivými faktory, které patří ke globální změně klimatu a vývojem klimatu. Dále v práci uvádí také názory tzv. klimaskeptiků, kterým tak dává prostor, byť vyjadřuje kultivovaně svůj odlišný názor. Dle autorčina názoru je hlavní neshoda mezi zastánci a popírači globální změny klimatu především v názoru na řešení dopadu klimatických změn. Klimatické změny považuje za důvod, proč se zabývat etickým rozměrem situace.

Ve druhé kapitole se autorka věnuje životním stylům a jeho následkům. Rozebírá předpokládaný hodnotový systém stojící v pozadí, zabývá se vytvářením umělých potřeb, společenským tlakem v podobě norem, otázkou smyslu lidské existence a vztahem člověka k přírodě a jak se v naší kultuře vyvíjel. V těchto částech autorka implicitně poukazuje na potřebu změn.

V dalších dvou částech se již věnuje společenské a individuální odpovědnosti. Autorka vidí ve filosofii, etice a společenských vědách vůbec potenciál, protože se domnívá, že hledáním pouze technických řešení se problémy jen odsouvají. Činí důležité rozlišení mezi právní a morální odpovědností, ale dále v textu tyto pojmy částečně slučuje. Hovoří např. o morální odpovědnosti (která je založena na osobních hodnotách) a co jí brání, a u toho na s. 32 uvádí názor Nakonečného, že nedojde ke změně hodnot, pokud neponeseme každý přímou odpovědnost (zde myšleno jako právní). Dále také v kapitole o osobní odpovědnosti se nejprve věnuje odpovědnosti ve smyslu propočítání následků naší činnosti, která ve většině případů neexistuje jako odpovědnost právní. Výpočet např. „ekologické stopy“ není založen na vlastních hodnotách vedoucích k pocitu odpovědnosti. Následně se pak ale věnuje alternativním způsobům života, které na morální odpovědnosti založené jsou. Ke konci kapitoly již pak zase rozlišuje dobře a ukazuje, jak některá právní opatření mohou nahrazovat chybějící vlastní pocit odpovědnosti.

Trochu paradoxně působí název kapitoly „Konverze k novým morálním hodnotám“. Název evokuje domněnku, že se dozvíme, jak je možné podnítit hodnotové změny. Zabývá se však spíše možnostmi prospěšných činností, které jsou na této změně založeny.

Práce je výborným zpracováním tématu. Autorka dobře analyzuje (byť ne všechny) překážky, které nám brání v dostatečných změnách tváří v tvář hrozbě klimatických změn. Z celé práce však nabývá dojem, že zápasí se skutečností, že někteří morální odpovědnost vnímají, většina však ne. To je také možná důvod, proč, dle mého názoru, trochu přeceňuje vliv etiky na postojovou a pocitovou složku člověka, alespoň pokud je provozována jen v podobě racionální argumentace. Práce by tak mohla mít další rozšíření v otázce, jak by bylo možné podpořit závěr, ke kterému práce vede: nejvíce záleží na hodnotovém systému, protože ten určuje jak individuální morální odpovědnost, tak možnost změn ve společnosti (viz otázky k obhajobě).

Otázky k obhajobě práce

- 1) Není tvrzení, že individuální odpovědnost existuje, protimluv, pokud není právně založena (např. nějaké omezení konzumu) a není počítována jako morální odpovědnost?
- 2) Která z dalších společenských věd (kromě pedagogiky) by mohla přispět k problému, jak podnítit hodnotové změny? Vidí autorka možnosti nějakého empirického založení řešení těchto problémů?

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení: B

1.8.2018 Zdobnice

.....
datum a místo

Mgr. Marie Hrdá, Ph.D.

.....
podpis autora posudku